

Dokumentin sisältö

OSA I HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021 - 2025

1 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat sekä hankkeet

3 Hyte - kerroin - kannustin kunnille

4 Hyvinvointisuunnitelma

OSA II VALTUUSTOKÄSITTELY

5 Suunnitelman laatijat

6 Suunnitelman hyväksyminen

OSA I HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021 - 2025

1 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

PIHTIPUTAAN KUNNAN STRATEGIA 2021-2025 "Koti ja sydän Pihtiputaalla - elämän ainekset kohillaan"

Pihtiputaan kunnan strategian missio on yhdessä tekeminen, hyvinvointi ja elinvoimaisuus. Keihäänkärkenä on kestävä kehitys. Strategian painopistealueet ovat

1) Uudistuva Pihtipudas, 2) Yrittäjien Pihtipudas ja 3) Kestävän kehityksen Pihtipudas.

Uudistuvan Pihtiputaan tavoitteena on edistää hyvinvointia ja kasvatusta sekä sivistystä, ja luoda uutta elinvoimaa. Hyvinvointialueen syntymisen myötä syntyy tarve luoda uusi organisaatio ja toimintamalli. Pihtiputaan kunnan tavoitteena on parantaa viestintää sekä pihtiputaalaista tunnettavuutta ja identiteettiä. Kasvatus- ja koulutuspalveluita sekä tapahtumia hyödynnetään vetovoimatekijöinä. Lisäksi uuden Pihtiputaan tavoitteena on edistää hyvinvointia ja terveyttä, sekä vaikuttaa hyvinvointialueen palveluiden saatavuuteen.

Pihtiputaan kunta haluaa parantaa yrittäjyyden edellytyksiä maankäytöllä, infralla ja yrityspalveluilla, sekä mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymisen ja työvoiman saatavuuden. Tavoitteena on pitää myös tiivistä yhteyttä yrittäjiin ja yritysilmapiiriin on tarkoitus olla kannustavaa.

Keskeinen teema strategiassa on kestävä kehityksen edistäminen, joka näkyy konkreettisimmin uusiutuvan energian hyödyntämisenä ja tuulipuistorakentamisena. Kunnan tavoitteena on mahdollistaa järvenranta-asuminen luontoarvot huomioiden. Pihtipudas on Keski-Suomen johtava maatalouspitäjä ja tavoitteena on suosia lähiruokaa. Strategian yksi tavoite on edistää luontomatkailua ja siihen pohjautuvia elinkeinoja.

Kunnan arvoissa näkyvät yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen sekä turhan byrokratian vähentäminen. Kunta haluaa tarjota asukkailleen mahdollisuuden hyvään elämään turvallisessa ja luonnonmukaisessa ympäristössä. Kuntastrategia on integroitu osaksi Wiitaunionin hyvinvointikertomusta. Kuntastrategian hyvinvoinnin painopisteissä näkyvät myös hyvinvointikertomuksen painopistealueet. Kunta haluaa tarjota asukkailleen yhdessä tekemistä sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Osallisuus on ollut myös strategian tekemisen yksi kantava ajatus.

VIITASAAREN KAUPUNKISTRATEGIA 2022-2026 "Pikkasen parempi periferia"

Viitasaaren kaupungin visiona on "Vuonna 2032 Viitasaari on 10 000 asukkaan ja kausiasukkaan elinvoimainen, luonnon voimamaroja kestävästi hyödyntävä, kasvava seutukeskus".

Päämääränämme on vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta, viihtyisä asuinympäristö, hyvinvoinva ja osallistuva kuntalainen sekä kestävästi ja rohkeasti kehittyvät Viitasaari.

Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta varmistetaan osaavan työvoiman saatavuudella panostamalla hyvään yhteistyöhön oppilaitosten kanssa ja kotoutuspalveluihin. Lisäksi kehitetään kunnan päätöksenteon ja toiminnan yrittäjäyyslähtöisyyttä ottamalla käyttöön yritysvaikutusten ennakoarviointi kunnan päätöksenteossa ja paikallista yrittäjäyyttä tukevalla hankintapolitiikalla. Parannamme tiedonkulkua ja yhteistyötä elinkeinoelämän toimijoiden kanssa, kehitämme yrittäjille tarjottavia palveluita ja tavoittelemme toimialarakenteen monipuolistumista ja työpaikkojen lisääntymistä etenkin palvelualalla ja teollisuudessa.

Lisäämme viihtyisää asumista niin keskustassa kuin kylillä edistäen monipuolisia ja eri tarpeita vastaavia asumisvaihtoehtoja. Vahvistamme kuntakeskuksen ja kylien viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta varmistamalla yksityisten ja julkisten palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä kehittämällä ympäristöä ja monipuolisia tapahtumia. Lisäksi vahvistamme kuntakeskusta seudullisena kaupan ja palveluiden keskuksena ja edistämme tyhjien tilojen uudelleenkäyttöä. Kylien elinvoima turvataan tietoliikenne- ja tieyhteyksistä huolehtimalla sekä kylien kehittämishankkeiden rahoitukseen osallistumalla. Lisäksi panostamme viitasaarelaiseen vahvaan kulttuuriin ja markkinointiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kehitämme palveluhenkistä ja sujuvaa toimintakulttuuria, asukkaiden tiedonsaantia ja asiointia kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämiseksi. Tuemme kaikenikäisten asukkaiden hyvinvointia ja varmistamme lähipalveluiden säilymisen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Edistämme nuorten turvallista kasvua ja perheiden hyvinvointia mm. varhaisella tuella ja edistämällä perhekeskustoimintaa. Lisäksi kehitämme liikuntapaikkoja ja teemme ne tutuiksi kuntalaisille. Edistämme asukkaisen osallistumismahdollisuuksia ja vastaamme järjestöjen toimitilatarpeisiin.

Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari saavutetaan kehittämällä henkilöstöjohtamista panostamalla rekrytointiosaamiseen, työkykytoimintaan ja esimiesjohtamiseen. Kehitämme digitaalisia sekä mobiili- ja etäpalveluita, lisäämme uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksia ja kiertotalouden ratkaisuja. Vahvistamme poikkeusolojen huoltovarmuutta ja omavaraisuutta ja uudistamme kaupungin johtamisjärjestelmää.

Edistämme asukkaidemme hyvinvointia, sivistystä ja alueemme elinvoimaa laajassa yhteistyössä vastuullisesti, rohkeasti ja avoimesti.

2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat sekä hankkeet

Paikalliset:

Hyvinvointia arkeen Wiitaunionissa toimintamalli: <https://www.ksshp.fi/hyvinvointiarkeenwu/>
Wiitaunionin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma
Wiitaunionin harrastamisen malli hanke: <https://viitasaari.fi/kaupunki-ja-hallinto/hankkeet/>
Wiitaunionin liikuntaneuvonta hanke: <https://viitasaari.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikuntapalvelut/wiitaunionin-liikuntaneuvonta-hanke/>
Elämäntapaohjauksen kehittäminen Wiitaunionin alueella yhdessä hyvinvointialueen kanssa
Wiitaunionin ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2021-2024
Kaveria ei jätetä -hanke: <https://www.kaveriaejateta.fi/>

Maakunnalliset:

Keski-Suomen hyvinvointiohjelma 2021-2024: <https://innokyla.fi/sites/default/files/2021-04/Keski-Suomen%20hyvinvointiohjelma%202021-2024.pdf>
Hykari-hanke: <https://www.hykari.fi/>
Keski-Suomen ravitsemussuunnitelma "Hyvinvointia ravitsemuksella"
Auttavat kylät: <https://sydan.fi/keskisuomi/toimintaa/hankkeet/auttavatkylat/>
Sydämen asialla: <https://sydan.fi/keskisuomi/toimintaa/hankkeet/sydamen-asialla-hanke/>

Valtakunnalliset:

Finger toimintamalli: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finger-tutkimushanke/finger-toimintamalli>
Kokoava hanke: <https://sites.uef.fi/kokoava/>
Kuule ja muista -hanke: <https://www.kuuloliitto.fi/kuule-ja-muista/>

3 Hyte - kerroin - kannustin kunnille

Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

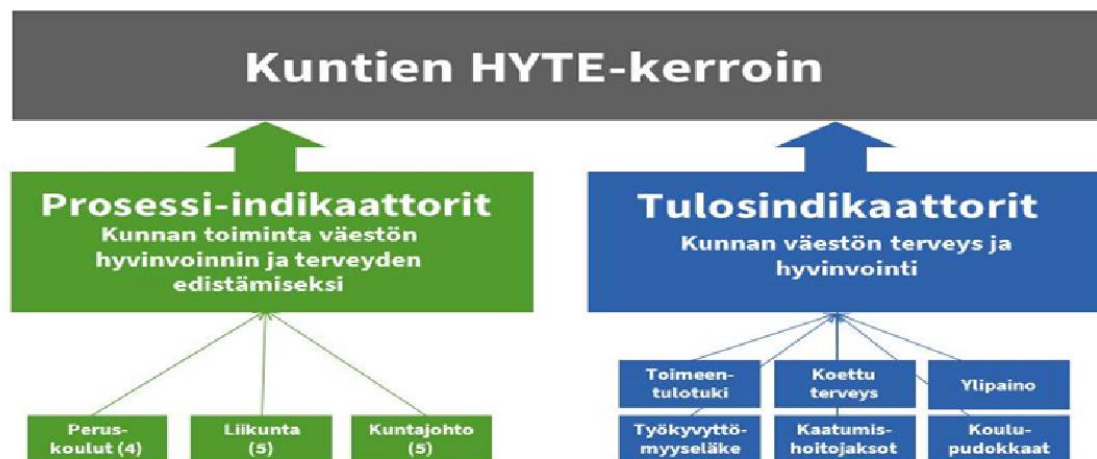
Kannustin on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Jo nyt tehtävä työ tulee siis vaikuttamaan rahoitukseen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattoreista ja tulosindikaattoreista. Yhteensä indikaattoreita on 20.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (14 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestössä. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaisia muutoksia kunnan asukkaiden terveydessä ja hyvinvoinnissa on tapahtunut viimeisten kahden vuoden aikana"?

Tuoreimmat käytettävissä olevat HYTE-kertoimen tulokset ovat vuodelta 2021. Kyseisen vuoden tiedoilla laskettu HYTE-kertoimen suruus on Pihtiputaalla 14,4 / asukas ja Viitasaarella 17,9 / asukas.

4 Hyvinvointisuunnitelma

Terveyttä edistävien elämäntapojen vahvistuminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Liikunnan lisääntyminen	Alle kouluikäiset: Henkilöstön liikuntaosaamisen lisääminen.	Keslin koulutukset	Osallistujamäärät
	Alle kouluikäiset: Yksiköiden vuosisuunnitelmat ja henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat. Varhaiskasvatuksen liikuntasuositukset	Työntekijäresurssi ja koulutukset	Varhaiskasvatussuunnitelmien sisällöt. Toteutuneet vasu-keskustelut huoltajien kanssa (lisänä liikunnan tähti -työkalu).
	Lapset ja nuoret: Lasten ja nuorten soveltavan liikunnan ryhmät kouluilla.	Kansalaisopiston liikunnan opetussuunnitelma	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolille oleville lapsille ja nuorille (HYTE-kerroin indikaattori: Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille).
	Lapset ja nuoret: Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen yhteistyössä KesLin kanssa.	Varhaiskasvatus, koulut, Pihtiputaan Tuisku, Viitasaaren Viesti, Pihtiputaan ja Viitasaaren liikuntapalvelut, kuntalaiset.	Nuorten liikunta-aktiivisuuden seuranta säännöllisesti (HYTE-kerroin indikaattori: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi). Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolille oleville lapsille ja nuorille (HYTE-kerroin indikaattori: Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille).

		<p>Kouluterveyskysely: Vähintään tunnin päivässä liikkuvat.</p> <p>Ylipaino (HYTE-kerroin indikaattori: indikaattorinumero 3906).</p>
<p>Lapset ja nuoret: Liikuntaneuvontaa/ohjausta lapsille (esim. Iltapäiväkerhon muodossa).</p>	<p>Liikuntaneuvonnan laajentaminen kaikkiin ikäryhmiin.</p>	<p>Osallistuvien lasten määrä.</p>
<p>Lapset ja nuoret: Välituntileikittäjätoiminnan elvyttäminen, Putaanvirran koulu (Pihtipudas) mm. liikuntavälitunnit (osallisuus).</p>	<p>Putaanvirran oppilaskunta.</p>	<p>Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit (HYTE-kerroin indikaattori: Liikuntavälitunnit).</p>
<p>Lapset ja nuoret: Liikunnan superkesä, ilmainen liikuntakerho alakouluikäisille Viitasaarella (osallisuus).</p>	<p>Ohjaajat, markkinointi.</p>	<p>Osallistujamäärät.</p>
<p>Lapset ja nuoret: Harrastamisen Suomi-malli</p>	<p>Vuosittainen rahoituksen haku kerhojen toteuttamiseksi. Oppilaille suunnatut koulukohtaiset kyselyt harrastustoiveiden kartoittamiseksi (osallisuuden lisääminen).</p>	<p>Toteutuneet liikuntaan ja ravitsemukseen liittyvät kerhot. Toimintaan osallistuneet oppilaat.</p>
<p>Nuoret aikuiset: Nuorten työpaja PDAS: kuntosalivuoro ja ohjaus Nuorten työpaja VTS: kansalaisopiston organisoima liikuntaryhmä</p>	<p>PDAS: kunnan kuntosalisopimus VTS: yhteistyö: kansalaisopisto järjestää, työpaja kustantaa</p>	<p>Toiminnan jatkuvuus. Oman salikortin hankkiminen.</p>
<p>Nuoret aikuiset: Kansalaisopiston kuntosali- ja jumpparyhmät</p>	<p>Pyritään pitämään kurssitarjonnassa. Yhteistyö liikunnanopettajien kanssa. Kurssitoivekyselyt kuntalaisilta (osallisuus).</p>	<p>Oman salikortin hankkiminen</p>

<p>Nuoret aikuiset: Kutsuntaikäisten elintapaohjaus (terveystarkastajat, liikuntaneuvonta, pop-piste tiedottamiseen terveys tarkastusten yhteyteen).</p>	<p>Hyvien toimintamallien selvittäminen muista kunnista.</p>	<p>Kutsuntapudokkaiden määrän seuraaminen.</p>
<p>Työikäiset: Liikuntaneuvonta</p>	<p>Liikuntaneuvonnan vakiinnuttaminen.</p>	<p>Liikunnan määrän lisääntyminen (alkukysely vs. loppukysely).</p>
<p>Työikäiset: Työhyvinvointikoordinaattori, ohjaa asiakkaita tarvittaessa mm. liikuntaneuvontaan.</p>	<p>Hanketyön vakiinnuttaminen</p>	<p>Asiakkaiden määrä</p>
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Finger-toimintamallin paikallinen soveltaminen ja kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa (Pihtipudas, myöhemmin Viitasaari): Elintapaohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> • digijumppa • omaishoitajien vuosittaiset tarkastukset • nousujohteiset kuntosaliryhmät 12 viikkoa + jatko • tasapainoryhmät • ulkoilupäivät, ulkoilukaverit <p>Palveluohjaus- ja infopäivät eri ryhmissä + tapahtumissa.</p>	<p>Saumaton yhteistyö eri toimijoiden välillä.</p>	<p>Muistisairausindikaattori, kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65-vuotta täyttäneillä henkilöillä (HYTE-kerroin indikaattori: indikaattorinumero 3959).</p> <p>FinSote indikaattorit: verenpaine, liian vähän liikkuvien osuus, vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomat, lihavien ja ylipainoisten osuus.</p> <p>THL:n sairastavuusindikaattorit: tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, sepelvaltimotauti-indeksi, aivoverisuonitauti-indeksi.</p> <p>Erytiskorvattavien lääkkeiden käyttö: alzheimerintauti, diabetes, sepelvaltimotauti, sydämen rytmihäiriöt, verenpainetauti.</p> <p>Ikääntyneiden omaishoidon tuki, 500 m kävelyssä suuria vaikeuksia, muistinsa</p>

		<p>huonoksi kokevien osuus, RAI arvioitujen osuus, vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus, lihavien/ylipainoisten osuus.</p> <p>Omaishoitajien tarkastusten toteutuminen. Sppb, Toimiva ym. testaukset vuosittain.</p> <p>Osallistujamäärät ryhmissä, ulkoilupäivien tilastointi.</p>
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Suvanto Caren (Viitasaarella pilottikokeilu) ja Kaveria ei jätetä -hankkeen (Pihtipudas) kautta: jumppa/valistus /päiväohjelmia ikäihmisille tietoteknisesti.</p>	<p>Asiakasohjaajat ja muut palvelua käyttävät ammattilaiset.</p>	<p>Palvelua käyttäneiden ikäihmisten määrä.</p>
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Vanhuspalveluissa työntekijöiden kautta yleistä ohjausta ja valistusta liikunnasta ja ravitsemuksesta.</p>	<p>Kotihoito, asiakasohjaaja, muistihoitajat ja aikuisneuvola.</p>	<p>Ohjausta saaneiden ikäihmisten määrä.</p>
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Yhteisesti järjestettävissä isoissa tilaisuuksissa (mm. Seurakunnan tai Seniorityöryhmän kanssa, vanhustenviikko, seniorimessut) otetaan esille ravinto ja liikunta-asioita.</p>	<p>Erilaiset tapahtumat ja tapahtumien järjestäjät.</p>	<p>Tapahtumiin osallistuneiden ikäihmisten määrä.</p>
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Muisti asiakkaiden turinatuvasa, muistikahvilassa ja päivätoiminnan ryhmissä</p>	<p>Asiakasohjaajat, Muistihoitajat ja muistiyhdistys, Päivätoiminnan ohjaajat.</p>	<p>Osallistuvien ikäihmisten määrä.</p>

<p>otetaan ravitseminen ja liikunta asioiden lävitse käyminen yhdessä. Konkreettisesti tekevät yhdessä terveellistä ruokaa ja jumppaavat yhdessä.</p>		
<p>Eläköityvät ja ikääntyneet: Toimintakyvyn ylläpito/lisääminen liikunnan avulla. Pihtiputaan kiertävän päivätoiminta-mallin (ennaltaehkäisevä kuntoutus/hyvinvointi) jatkumisen takaaminen hv-alueuudistuksen jälkeen ja toiminnan laajentaminen Viitasaarelle.</p>	<p>Ennaltaehkäisevä kuntoutustyöryhmä; päivätoiminta, muistihoitaja, asiakasohjaaja, fysioterapeutti. Vanhusneuvoston edustaja, Viitaseudun opiston edustaja, vertaisohjaajat, ulkoiluystävät, muut vapaaehtoiset, Seniorityöryhmä. Pihtiputaan henkilöstöresurssin takaaminen ja jalkauttaminen Viitasaarelle. Ikäihmisille oma "hyvinvointikoordinaattori", kylille jalkautuva toiminta ja palvelut ihmisten luokse.</p>	<p>Sppb, Toimiva ym. testaukset vuosittain. Osallistujamäärät, tyytyväisyyskyselyt.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Monipuoliset, esteettömät ja ajantasaiset liikuntapaikat kaikenikäisten käyttöön → opastus liikuntapaikkoihin (liikuntaneuvonta yhteistyössä esim. fysioterapeutit, opisto).</p>	<p>Viestinnänsuunnittelija. Tekninen toimi → huoltotyöt, opasteiden ajantasaisuus.</p>	<p>Liikuntapaikkojen käyttämisen määrä.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Sivukylien huomiointi (kansalaisopisto tarjoaa jumppia sekä kaudella että kesällä).</p>	<p>Kansalaisopiston Motti-hanke (etä- ja digiopetuksen kehittäminen). Kurssitoivekyselyt kuntalaisilta (osallisuus).</p>	<p>Sivukylien jumppaajien määrä.</p>

	<p>Kaikki ikäryhmät: Liikuntaneuvonnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen kaikkiin ikäryhmiin → tulevaisuuden liikunnan organisoiva taho. Liikuntaneuvonnassa huomioidaan myös erityisryhmät (yksilö- ja ryhmäohjauksessa).</p>	Liikuntaneuvonnan vakiinnuttaminen.	Asiakasmäärät, alkukartoitus vs. loppukysely.
	<p>Kaikki ikäryhmät: Soveltavan liikunnan tarjonnan mahdollistaminen eri kohderyhmille tarpeen mukaan.</p>	Kansalaisopiston yksilölliset (tarpeeseen räätälöidyt) soveltavan liikunnan kurssit. Päivätoiminnan ja kotihoidon fysioterapeuttin jumppa- ja kuntosaliryhmät.	Palautekyselyt, Osallistujamäärät, Toimintakykytestit.
	<p>Kaikki ikäryhmät: Wiitaunionin Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman jalkauttaminen.</p>	Paikallisen käpytyöryhmän perustaminen.	Käpy -edistämishjelman arviointi mittarit.
	<p>Kaikki ikäryhmät: Vuokrapyörämahdollisuudet (laadukkaammat pyörät).</p>	Paikalliset yritykset, yhteisöt.	Vuokrausten määrä.
	<p>Kaikki ikäryhmät: Lainattavat asiointipolkupyörät ja muut liikuntavälineet.</p>	Lainauspisteet (kirjasto) ja varastointimahdollisuus. Hankintayhteistyö esim. kirjaston ja liikuntatoimen välillä.	Vuokraus-/lainausmäärät, lainatoiveet.
	<p>Kaikki ikäryhmät: Kansalaisopiston liikuntaryhmät kaiken ikäisille ja kaiken tasoisille kuntalaisille.</p>	Liikuntapaikat ja tuntiopettajat.	Kävijämäärät.
Päihteettömyyden vahvistuminen	<p>Ehkäisevän päihdetyön koordinoinnin säilyminen kunnan palveluna. Vastuutaho sivistystoimi.</p>		
	<p>Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma + vuosikello. Ehkäisevän päihdetyön tapahtumat.</p>	Työaika	Suunnitelman ja vuosikellon päivittäminen. Tapahtumien määrä.

	Vastuutahot ehkäisevän päihdetyön koordinaattori, nuoristoimi, koulut.		
Ravitsemus- ja ruokailusuositusten toteutuminen	Lapset ja nuoret: - koulun yleisurheilukerhon ravitsemusinfo: Putaanvirran koulu, Pihtiputaan Tuisku ja Sul. - tavoitteena kerhon jatkuminen.	Palkataan kerho-ohjaajia.	Osallistuneiden lasten määrä.
	Alle kouluikäiset: Kokoava-hankkeen toimintamallien juurruttaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Terveyttä ja iloa ruoasta varhaiskasvatukseen ruokailusuositukset • Nykytila.fi • Neuvokas perhe • Sapere • vasu-keskustelut • henkilöstön koulutukset Välkyt välipalat → ravintotiheyttä nostettu varhaiskasvatuksessa, VTS ja PDAS tekee sen vuoden 2022 loppupuolella.	Varhaiskasvatuksen yhteistyö perheiden ja ruokapalvelun kanssa. Nykytila.fi tulosten perusteella kehittäminen. Ruokakasvatustyöryhmä (Varhaiskasvatus, koulut, huoltajat, oppilaskunta).	Nykytila.fi Vasuarvioinnit (lapsi-, ryhmä- ja kuntavasut). Ruokailun tähti -työkalu.
	Lapset ja nuoret: Putaanvirran koulun (Pihtipudas) yleisurheilukerhon ravitsemusinfo. Tavoitteena kerhon jatkuminen.	Kerho-ohjaajien palkkaus. Putaanvirran koulu, Pihtiputaan Tuisku ja Suomen urheiluliitto.	Oppilasmäärä ja kerhokerrat.
	Lapset ja nuoret: Henkilökunnan esimerkki- /valvontaruokailut kouluruokailussa ja varhaiskasvatuksessa.	Valvonta-aterian hinta. Opettajien pitäisi syödä oppilaiden kanssa, ei eri pöydässä, jolloin tämä olisi mahdollista ja toteutettavissa esimerkkiruokailuna nuorille.	Hyte-kerroin: Kouluruokailusuositus. Valvonta-aterioiden määrä Asiakastyytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Hävikin määrän pieneneminen → tuotannonohjausjärjestelm

		ästä pystyy seuraavamaan hävikin määrää.
<p>Lapset ja nuoret: Verkkopuntari-ryhmä: yhteistyö etsivä nuorisotyön, fysioterapeutin, ja ravitsemusterapeutin kanssa → ohjautuminen liikuntaneuvontaan. Alakouluikäisille nykytila.fi, Kokoava-hanke.</p>	<p>Moniammatillinen työryhmä.</p> <p>Ruokakasvatustyöryhmä.</p> <p>Vanhemmat mukaan enemmän työryhmiin.</p>	<p>Asiakasmäärät, Nykytila.fi, Asiakastyytyväisyyskyselyt joka toinen vuosi nuorille.</p>
<p>Työikäiset: Työpaikkaruokaloita on useassa kohteessa.</p>	<p>Tiedottaminen keittiöltä koko henkilöstölle tästä mahdollisuudesta useammin ja työnantaja tukisi työpaikkaruokailua esim. Ottamalla käyttöön e-passiin aterioinnin.</p>	<p>Asiakasmääränä ja asiakastyytyväisyyskyselyt joka toinen vuosi.</p>
<p>Ikääntyvät: Kotipalveluateriat ovat avainasemassa vanhuksen kotona-asumisessa ja liikuntakyvyn sekä toimintakyvyn ylläpidossa.</p> <p>Ravitsemusinfotilaisuudet, materiaalien jakaminen.</p> <p>Kotihoidon, palveluasumisen ja ateriapalvelun yhteistyö kotona asuvien ravitsemuksen turvaamisessa.</p> <p>Kuntosaliryhmien ravitsemuksien tarkistus ja seuraaminen sekä materiaalien jako.</p>	<p>Ennaltaehkäisevää työtä tekevät (asiakasohjaaja, muistihoitaja, päivätoiminnanohjaaja, aikuisneuvola, diabeteshoitaja ym.) tarjoavat ikääntyville palveluja ja ovat erilaisissa tilaisuuksissa (esim. seurakunnassa) mukana.</p> <p>Ruokapalveluesihenkilöt käyvät puhumassa ravitsemuksesta sekä tarjolla olevista palveluista.</p> <p>Vanhustyöryhmissä mukana oleminen.</p> <p>Ravitsemussuosituksia noudatetaan keittiöissä.</p> <p>Vanhusten kerhoissa käydään kertomassa</p>	<p>Osallistujamäärät.</p> <p>MNA-testit, RAI-arviointi.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyt joka toinen vuosi.</p> <p>Tuotannonohjausjärjestelmästä näkee päivittäin ravintoainetiheyden ja miten ne ovat toteutuneet.</p>

	terveellisestä aterioista ja ateriarytmeistä.	
	Ennaltaehkäisevä työ; asiakasohjaaja, fysioterapeutit, muistihoitajat, päivätoiminta, päiväkeskus.	
Kaikki ikäryhmät: Ravitsemus- ja ruokailusuosituksista tiedottamista ja koulutuksia varhaisesta lapsuudesta alkaen koko perheelle sekä myös ikääntyville.	Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ja kunta yhdessä.	Koulutusten ja julkaisujen määrä. Pieneneekö hävikin määrä.
Kaikki ikäryhmät: Suu-terveydenhoito esitteet perheille ja niiden jakaminen. Ikäihmisten säännölliset hammastarkastukset.	Hammashoidosta jaetaan tietoa vanhemmille vihkosin ja esitteiden asioista. Kotihoito + ennaltaehkäisevä työ.	Indikaattorin avulla onko suu-terveyden opastukset auttaneet ja lasten hampaan paremmassa kunnossa.
Kaikki ikäryhmät: Mallilautasen tekeminen lounaalle näytille tai valokuvana (joka ikäryhmälle, keittiö henkilöstö tai työntekijät).	Keittiön henkilöstö ottaa kuvat ja laittaa ne esille tai tekee mallilautasen jokaiselle ruokailulle esille.	Asiakastyytyväisyyskyselyt joka toinen vuosi.
Kaikki ikäryhmät: Kansalaisopiston ravitsemuskurssit. Kurssien sisältö tehtävä vetovoimaiseksi ja trendikkääksi.	Opettajaresurssi. Koulutustarjonnan suunnitteluun ja mielellään joka ikäryhmälle oma kurssi ja se sisältö mietittävä, että vanhuksille perinneruoka, mutta nuorille trendiruokaa.	Kurssilaisten määrä.
Kaikki ikäryhmät: Verkkopuntari-toiminnan laajentaminen eri ikäryhmiin.	Moniammatillinen yhteistyöryhmä.	Verkkopuntaritoimintaan osallistuvien ihmisten määrä.
Kaikki ikäryhmät: Liikuntaneuvonta: Puheeksi ottaminen ja neuvonta → palveluohjaus ravitsemusneuvojalle.	Liikunta- ja ravitsemusneuvonta.	Ravitsemusneuvontaan hakeutuvien asiakkaiden määrä.

<p>Kaikki ikäryhmät: Lähiaruoka ja ravitsemusterveyden edistäminen kuntien strategisina painopisteinä.</p> <p>Lähiaruuan tuottajien yhteismarkkinointi ja lähiaruokarinki.</p>	<p>Päätöksenteon tuki. Kuntien rooli toiminnan koordinoinnissa. Lähiaruuan saatavuus ja jatkojalostusaste keittiöiden käyttöön sekä taloudellinen tuki kuntien puolelta.</p>	<p>Minkä verran on lähiaruokaa tarjolla.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Yhteiset ruokailu-, välipala-, kokkailu- ja leipomispäivät myös sivukylillä. Välipala- ja keittolounaspäivät päivätoiminnan sekä mm. eläkejärjestöjen ryhmissä, srk:n aamupuurot.</p>	<p>Kaikenikäisille. Oppilaat, vanhemmat, päivätoiminta, seurakunta, yhdistykset.</p>	<p>Osallistujien määrä.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Kuntiin nimetty ravitsemusterveyden edistämisen vastuutaho → maakunnallisen ravitsemussuunnitelman soveltaminen paikallisesti eri ikäryhmiin. Keski-Suomen alueellinen ravitsemisneuvottelukunta, jossa on mukana kaikista Keski-Suomen kunnista kaksi edustajaa.</p>	<p>Motivoitunut ja asiantunteva ravitsemustyöryhmä. Ravitsemisneuvottelukunnalla yhteinen tavoite ja osatavoitteet.</p>	<p>Maakunnallisen ravitsemussuunnitelman arviointimittarit.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Onnikka-painonhallintasovelluksen laajentaminen molempiin kuntiin.</p>	<p>Viitasaarella käytössä, myös käyttöön Pihtiputaalle.</p>	<p>Onnikka-painonhallintasovellusta käyttävät asiakkaat.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Tiedotteiden ja ohjeiden jakaminen.</p>	<p>Neuvolat, terveydenhoitajat, koulut ja vanhempainillat.</p>	<p>Jaettujen esitteiden määrä.</p>
<p>Kaikki ikäryhmät: Ravitsemusterapian saatavuus ja saavutettavuus.</p>	<p>Ravitsemusterapian etävastaanotto.</p>	<p>Ravitsemusterapiaan hakeutuvien asiakkaiden määrä.</p>

Mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Koulupoissaolojen väheneminen	Ennaltaehkäisevä toiminta oppilashuollon kautta. Kouluilla käytössä kaaviot, joilla poissaoloja seurataan ja mistä nähdään mitä toimenpiteitä poissaoloista seuraa. Vastuutaho sivistystoimi/koulu.	Oppilashuollon resurssit. Kaavion käyttö, opettajien kouluttaminen.	Hyte-kerroin: Oppilaiden poissaolot, koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat (3219). Poissaolojen määrä.
Tunnetaito- ja hyvinvointiosaamisen vahvistaminen	Henkilöstön kouluttaminen. Koulut, varhaiskasvatus, nuorisotoimi.	Työaika koulutukseen.	Koulutetun henkilöstön määrä.
NEPSY-osaamisen vahvistaminen	Henkilöstön kouluttaminen. Koulut, varhaiskasvatus, nuorisotoimi.	Työaika koulutukseen.	Koulutetun henkilöstön määrä.
Ymmärryksen lisääminen haitallisten lapsuudenaikaisten kokemusten vaikutuksesta lasten ja nuorten hyvinvointiin (traumainformoitu työote)	Henkilöstön kouluttaminen. Koulut, varhaiskasvatus, nuorisotoimi.	Työaika koulutukseen.	Koulutetun henkilöstön määrä.
Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen	Koulunuorisotyön kirjaaminen nuorisotyöntekijän tehtävänkuvaan tiiviissä yhteistyössä koulun kanssa. Nuorisotoimi, koulut.	Nykyisten nuorisotyöntekijöiden työajan resursointi koulunuorisotyöhön.	Kohtaamiset koululla. Yhteisten tapahtumien järjestäminen. Nuorisotyöhön käytetty työaika kouluilla.

Koulun hyvinvointisuunnitelma	Ennaltaehkäisevää toimintaa, hyvinvointitunteja koulussa. Vastuu sivistystoimi.	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen.	Hyte-kerroin: Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi (286). Hyvinvointituntien määrä per luokka.
Tehokas puuttuminen koulukiusaamiseen	Kiva koulu, koulun hyvinvointitunnit. Vastuutaho sivistystoimi.	Työaika. Henkilökunnan kouluttaminen.	Kiusaamistapausten määrä. Kouluterveyskysely.
Jopo-luokka Viitasaari	Jopo-luokan toiminnan jatkuminen. Peruskoulun päättötodistuksen saaminen. Vastuutaho sivistystoimi.	Opettaja- ja ohjausresurssi.	Valmistuneiden määrä.
Kulttuurikasvatussuunnitelma	Laaditaan kunnalle kulttuurikasvatussuunnitelma, joka koskee kaikkia kouluasteita tai jopa kaikkia ikäryhmiä. Vastuutaho sivistystoimi yhdessä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnittelutyöhön nimettävä koordinaattori sekä työryhmä.	Työaika suunnitelman tekemiseen. Jatkossa mahdolliset kustannukset suunnitelman toteuttamiseen liittyen (esitys-/ohjaajapalkkiot).	Suunnitelman valmistuminen.
Kulttuuriranneke (Esimerkkejä Kaikukortti ja Kimmoke-ranneke)	Kulttuurirannekkeen käyttöönotto, esimerkiksi tiettyjä sosiaali- ja kulttuurisäilyttäjä saaville kaikkein vähävaraisimmille kuntalaisille (osallisuus). Kulttuuriranneke mahdollistaa osallistumisen kulttuuri- ja	Kustannukset kulttuurirannekkeen käytöstä. Työaika suunnitteluun.	Hyte-kerroin: Kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen. Rannekkeiden määrä.

	<p>liikuntapalveluihin myös kaikkien vähävaraisimmille kuntalaisille.</p> <p>Vastuutaho sivistystoimi/vapaa-aika.</p> <p>Suunnittelutyöhön nimettävä koordinaattori sekä monialainen työryhmä.</p>		<p>Rannekkeita käyttäneille suunnattu tutkimus rannekkeen vaikutuksista.</p>
<p>Monilukutaidon tukeminen</p>	<p>Aineistojen suosittelu ja vinkkaus.</p> <p>Kirjaston käytön, tiedonhaun, ja medialukutaidon opetus.</p> <p>Kirjastokummitoiminta (osallisuus).</p> <p>Digineuvonta (osallisuus).</p> <p>Lukemiskulttuurin edistäminen varhaiskasvatuksessa (satutuokiot, tapahtumat).</p> <p>Vastuutahona kirjasto.</p>	<p>Työaika, korvaus opastajalle, hankerahoitus, tilat.</p>	<p>Kävijät, kerrat. Tapahtumien lukumäärä.</p>
<p>Erityistä tukea tarvitsevien aktivointi kirjastossa</p>	<p>Erityistä tukea tarvitsevien työllistämistoiminta kirjastossa.</p> <p>Vastuutahot työllisyysyksikkö ja Spesia.</p>	<p>Työaika työllistettyjen tarvitsemaan ohjaukseen.</p>	<p>Tuettavien määrä.</p>
<p>Vammaisten ja/tai erityistä tukea tarvitsevien nuorten tuettu osallistuminen</p>	<p>Yhteistyön aloittaminen Spesian kanssa.</p>		<p>Osallistujien määrä.</p>

nuorisotoimen toimintoihin	Vastuutaho nuorisotoimi.		
Hyvinvointikysely vammaisille ja /tai erityistä tukea tarvitseville nuorille/aikuisille	Teetetään hyvinvointikysely vammaisille ja/tai erityistä tukea tarvitseville nuorille/aikuisille, jonka avulla kartoitetaan tämän ryhmän tarpeita (osallisuus).	Työaika kyselyn valmisteluun ja toteuttamiseen.	Kyselyyn vastanneiden määrä.
Säännölliset esteettömyyskartoitukset	Kaupunki järjestää säännöllisesti esteettömyyskartoitukset yhdessä vammaisneuvoston kanssa, kartoituksessa käydään läpi esteettömyyteen liittyvät asiat kaupungin palveluihin ja tiloihin liittyen.	Kartoituksen toteuttamisen vaatimat resurssit.	Kartoitusten säännöllisyys.
Yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston käyttöön	Kotipalvelu, kirjastoauto toiminta, omatoimikirjasto, Pop up-kirjasto, siirtokokoelmat. Vastuutaho kirjasto.	Hankerahoitus, työaika, matkakorvaukset, auto toiminnan rahoitus, ylläpitomääräraha.	Hyte-indikaattori: Kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen. Käyntikerrat, asiakkaat, lainauskerrat, autossa tapahtuvien tapahtumien ja opastusten osallistujamäärät, opastuskerrat.
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kohtaaminen, syrjäytymisriskin tunnistaminen	Mielenterveyden ensiapu koulutukset. Koko henkilöstö.	Työaika ja koulutusmaksut.	Mielenterveyden ensiapu koulutuksen käyneiden määrä.
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kanssa huolen puheeksi otto	Henkilöstön perehdytys huolen puheeksi ottoon ja huoli-ilmoituksen tekoon. Koko henkilöstö.	Työaika ja koulutusmaksut.	Perehdytettyjen määrä. Huoli-ilmoitusten määrä.
Mielen hyvinvoinnin edistäminen työpaikalla	Kunnat hakevat hyvän mielen työpaikka -merkkiä.	Vastuuhenkilön nimeäminen.	Hyvän mielen työpaikaksi profiloituminen.

	Keskushallinto/ henkilöstöpäällikkö.		
Kansalaisopiston jalkautuvat ryhmät	Kansalaisopiston jo olemassa olevat ryhmät esimerkiksi vanhusten ja vammaisten asumisyksiköissä ja kouluilla. Vastuu kansalaisopisto.	Riittävä ohjausresurssi.	Ryhmien määrä, osallistujien määrä.
Musiikki- ja kansalaisopisto tutuiksi matalalla kynnyksellä	Avoimet ovet eli mahdollisuus tutustua kurssitarjontaan maksuttomasti ns. tutustumisviikkojen aikana.	Tutustumisviikkojen järjestäminen ja markkinointi.	Osallistujien määrä.
Musiikkiopistoon matala kynnys	Vapaaoppilaspaikkoja vuosittain 8, myönnetään taloudellisin tai sosiaalisin perustein hakemuksesta (osallisuus).	Hakemusten käsittely.	Vapaaoppilaspaikkojen käyttäminen.
Kansalaisopiston matala kynnys	Kansalaisopistolla tietyillä kursseilla alennettu hinta senioreille, eläkeläisille, maahanmuuttajille ja työttömille (osallisuus).	Rahoituksen hakeminen.	Alennetuilla hinnoilla olevien kurssien määrä, osallistujien määrä.
Ammattiin tähtävää koulutusta erityistä tukea tarvitseville	Spesian käyneille oppilaille mahdollisuus suorittaa jotain tutkinto-opintoja esim. ammattikoulun puolella.		Tarjolla olevien ja suoritettujen tutkinto-opintojen määrä.

Vanhemmuuden vahvistuminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Perhekeskuksen toiminta	Perhekeskukselle luodaan riittävät toimitaedlytykset, toimintaa kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa.	Riittävä työntekijäresurssi. Toimintamääräraha perhekeskuksen tarvekehankintoihin.	Kävijäkerrat, asiakkaiden määrä, asiakkaiden osallistaminen kehittämistoimintaan.
Lapset puheeksi-menettelyn käyttäminen osana perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä	Henkilöstön kouluttaminen ja menetelmän käyttö.	Työaika koulutukseen ja menetelmän käyttöön.	Koulutetun henkilöstön määrä.

	Vastuutahot koulut ja varhaiskasvatus.		Tarjottujen ja toteutuneiden lapset puheeksi keskustelujen ja neuvonpitojen määrä.
Tiedon lisääminen vanhemmille päihteistä	Vanhempainilta päihteisiin liittyen. Vastuutahot koulut ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattori.	Työaika vanhempainillan järjestämiseen.	Vanhempainiltaan osallistuneiden määrä.
Varhainen puuttuminen huoltilanteissa	Lasten ja nuorten psykologin konsultaatiopalvelun säilyminen. Yhteistyön säilyminen sosiaalitoimen kanssa yhteisten asiakasperheiden kanssa. Yhteistyön säilyminen terveydenhuollon kanssa yhteisten asiakasperheiden kanssa.	psykologin työaika. sosiaalihoajaan/-työntekijän työaika. Neuvolan terveydenhoitajan työaika. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työaika.	Konsultaatiopalvelun säilyminen. Yhteistyön säilyminen.

Kuntalaisten oman vastuun vahvistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Nuorten osallistaminen hyvinvointia edistävään toimintaan	Nuorisovaltuuston aseman vahvistaminen (osallisuus). Vastuutaho sivistystoimi.	Nuorisotyöntekijän työaika nuorisovaltuuston asioihin. Taloudellinen resurssi nuvan tapahtumien järjestämiseksi.	Nuvan kokousten määrä. Nuvan järjestämien tapahtumien määrä. Nuvan jäsenien määrä.
Yhteiset talkoot	Kunta järjestää yhdessä yhdistysten kanssa kaikille kuntalaisille avoimia talkoopäiviä (osallisuus).	Talkootöiden suunnittelu ja valmistelu, mahdolliset työvälineet.	Talkootapahtumien määrä, osallistujien määrä.

Kulttuurikahvila	<p>Kuukausittain järjestettävä kulttuurikahvila kiertävissä toimipaikoissa (kirjasto, nuorisotila, kaupungintalo, ulkotilat tms).</p> <p>Toiminta avointa ja maksutonta kaikille kuntalaisille (osallisuus).</p> <p>Vastuu yksittäisistä tapahtumista aina kulloisenkin järjestämispaikan henkilöstöllä.</p> <p>Kokonaisvastuu/koordinointi kulttuuritoimi.</p> <p>Koordinointiin nimettävä henkilö.</p>	Työaika, mahdolliset esiintyjä-/materiaalikulut.	Tapahtumien lukumäärä, osallistujamäärä.
Nuorten osallistaminen kirjastossa	<p>Nuorten osaston uudistaminen yhteistyössä nuorten kanssa (osallisuus).</p> <p>Vastuutaho kirjasto, tarvittaessa mukana myös nuorisotoimi.</p>	Tilalaajennus (näyttelytila muutetaan nuorten tilaksi).	Vaikuttavuus.
Kirjaston yhteistyö järjestöjen kanssa	<p>Yhteiset tapahtumat ja tempaukset.</p> <p>Tilojen tarjoaminen järjestöjen toimintaan (osallisuus).</p> <p>Vastuutaho kirjasto.</p>	Työaika.	<p>Kävijät, kerrat.</p> <p>Tapahtumien lukumäärä.</p>
Hyväntekeväisyyden lisääntyminen	Hyväntelemiseen kasvaminen jo pienestä pitäen, hyväntelemiseen kannustaminen kaikissa ikäryhmissä (osallisuus).	Yhteisten tapahtumien organisointi.	Tapahtumien/tempauksien määrä, vapaaehtoisten määrä.

	<p>Helppoja tempauksia, joissa kynnys lähteä mukaan mahdollisimman matala (esimerkiksi kaupungin, seurakuntien, järjestöjen yhdessä organisoima Ulkoiluta vanhusta päivä).</p> <p>Hykari-hanke.</p>		
Kansalaisopiston kurssitoivekyselyt	Kerätään toiveita kansalaisopiston kursseista (osallisuus).		Kyselyn tekeminen.

Yksinäisyyden lieventäminen (ikäntyneet)

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Yksinäisyyden ehkäisy koulussa	Kaveripenkki kaikkiin kouluihin. Vastuu koulut.	Penkit ja niiden valmistelu.	Kaveripenkkien määrä.
Ystävätoiminta ikäihmisille ja erityistä tukea tarvitseville	Lukiolle kurssi ystävätoimintaan liittyen yhteistyössä SPR:n ystävätoiminnan kanssa (osallisuus). Vastuutaho aluelukio sekä SPR.	Työaika kurssin suunnitteluun ja pitämiseen.	Vapaaehtoisten määrä.
Osallistuminen toimintoihin etänä	Etäosallistumismahdollisuuksien huomioiminen laajasti kaikissa kunnan tapahtumissa/toiminnoissa (osallisuus), esim. Musiikkiopiston konsertin voi striimata ja kirjaston digikummi voi mennä padin kanssa sairaalaan näyttämään striimiä.	Striimausvälineet, henkilökunnan kouluttaminen.	Striimattujen tapahtumien määrä.
Kirjaston tapahtumatuotanto	Kirjallisuus-, digi- ja muut tapahtumat. Harrastuspiirit.	Hankerahoitus. Työaika.	Kävijät, kerrat.

	Vastuutaho kirjasto.		
Kirjaston kotouttamistoiminta	Kielikahvila/vertaisryhmät. Vieraskieliset tapahtumat lapsille. Vieraskielisen aineiston hankinta. Kotouttamishanke. Vastuutaho kirjasto.	Hankerahoitus, aineistomääräraha.	Kävijät, kerrat, lainaustilastot, vaikuttavuus.
Päiväkeskuksen toiminnan turvaaminen	Päiväkeskuksen toiminnassa tulee olla yhteistä virkistystoimintaa. Toimintaan tulee pystyä osallistumaan myös syrjäkyliltä eli tarvitaan kyyditys (osallisuus).	Kyydityksen järjestäminen. Virkistystoiminnan resurssointi.	Virkistystoiminnan määrä, osallistujien määrä.
Musiikkiopiston konsertit	Maksuttomat, kaikille avoimet oppilaskonsertit (osallisuus). Vastuu musiikkiopistolla.	Konserttien järjestämiseen tarvittava työaika.	Konserttien määrä, osallistujien määrä.
Ikäihmisten toiveiden selvittäminen	Kartoitetaan ikäihmisten toiveita heille tarjottavan toiminnan suhteen, millaselle toiminnalle olisi tarvetta, kuinka voitaisiin tukea aktiiviseen toimintaan ja osallistumiseen, miten tukea kokemusta tarpeellisuudesta (osallisuus).	Kyselyn valmistelu ja toteutus.	Kartoituksen valmistuminen, vastanneiden määrä.

Aktiivinen toiminta kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi HYTE-kertoimeen perustuvan valtionosuuden lisäosan mukaisesti

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen yhteistyössä KesLin, kansalaisopiston, liikuntaneuvonnan, koulun ja järjestöjen kanssa (Pihtipudas ja Viitasaari). Suomen Harrastamisen malli käytössä Pihtiputaalla ja Viitasaarella.	Hankerahoitukset. Moniammatillinen yhteistyö. Kunnan ja järjestöjen yhteistyö.	Hyte-indikaattorit: Asiakasraadit tai foorumit. Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous.

	<p>Koulukiusaamisen ehkäisy Kiva koulun avulla (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Perhekeskuksen toiminta (Viitasaari).</p> <p>Lapset puheeksi-menetelmä (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Arviointikyselyt koulujen oppilaille ja huoltajille (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Koulun turvallisuuskansion päivittäminen vuosittain (Pihtipudas ja Viitasaari).</p>	<p>Kouluterveyskysely ja arviointikysely.</p>	<p>Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit.</p> <p>Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus.</p> <p>Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.</p> <p>Kuntalaisten elintapojen raportointi.</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus.</p>
<p>Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.</p>	<p>Liikuntaneuvonta (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Työhyvinvointikoordinaattori (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Onnikka-painonhallintasovellus (Viitasaari).</p>	<p>Hankerahoitukset.</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö.</p>	<p>Hyte-indikaattorit:</p> <p>Kuntalaisten elintapojen raportointi.</p> <p>Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit.</p> <p>Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.</p>
<p>Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.</p>	<p>Fingerin-toimintamalli (Pihtipudas), Suvanto Care-hanke (Viitasaari), Kaveria ei jätetä-hanke (Pihtipudas).</p>	<p>Hankerahoitukset.</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö.</p>	<p>Hyte-indikaattorit:</p> <p>Kuntalaisten elintapojen raportointi.</p>

	<p>Kirjastokummitoiminta (Viitasaari ja Pihtipudas).</p> <p>Digineuvonta (Pihtipudas ja Viitasaari).</p> <p>Ravinto ja liikunta-asiat yhteisesti järjestettävissä tilaisuuksissa (Pihtipudas ja Viitasaari).</p>	<p>Kunnan ja järjestöjen yhteistyö.</p>	<p>Väestön hyvinvoinnin ja tereyden edistämistä kuvaavat mittarit.</p> <p>Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.</p>
--	--	---	---

OSA II VALTUUSTOKÄSITTELY

5 Suunnitelman laatijat

Wiitaunionin johtoryhmä:

Ari Kinnunen
Perttu Sonninen
Janne Kinnunen
Tiina Honkanen
Joonas Kurikkala
Kati Laine-Rissanen
Marja Laurila
Ari-Jukka Käsmä
Juho Tenhunen
Seppo Lappalainen

Toimenpidetyöryhmät:

Ylipaino, liikunta ja ravitsemus:

Sari Wilkman
Markku Kananen
Mira Niemi
Jonna Leppänen
Sirke Paukku
Laura Raatikainen
Sari Wilkman
Tomi Sutinen
Riitta Höykinpuro
Katja Viik-Ojala
Kati Laine-Rissanen

Mielenterveys ja päihteettömyys:

Laura Puurula
Henna Moisio
Laura Haaranen
Tuuli Laukkanen
Toni Kinnunen
Minna Herttua-Mattinen
Leena Pasanen
Anna-Leena Kolehmainen

Syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja yksinäisyyden lieventäminen:

Anna Kemppainen

Outi Pekkarinen

Jari Eskelinen

Maria Saarnio

Miia Kuusela

Heli Ojanperä

Tuija Siltanen

Anneli Palonen

6 Suunnitelman hyväksyminen

Hallituskäsittely: Viitasaaren kaupunginhallitus 5.12.2022, Pihtiputaan kunnanhallitus 5.12.2022

Valtuustokäsittely: Viitasaaren kaupunginvaltuusto 12.12.2022, Pihtiputaan kunnanvaltuusto 19.12.2022